

Posamezna številka:

1 krono.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
odpovedi in praznikov, ob 18. uri
da umom naslednjega dne ter stane
vsakega 180 K, polneine 90 K,
obsežno 45 K, mesečno 15 K.
Inevati po dogovoru. Pri vsakratni
objavi popust.

Naročniki se pri upravi TABORA*
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka:

1 krono.

UREDNISTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon interurb. št. 376.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. BHS poštnoštevnica št.
400 št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Kopirski se ne vratajo.

Leto: II.

Maribor, petek 14. januarja 1921

Številka: 10.

Sestanek konstituante. Stališče poedinih klubov. Vlada in prememba poslovnika. — Za priključitev Tracije Bolgariji. — Grško-turška vojna.

Situacija.

Maribor, 13. januarja.

Po volitvah v konstituanto in po prvem sestanku je politično življenje v naši državi zelo valovito. Oni, ki so pričakovali, da bodo volitve tisto čudežno zdravilo, ki bo mahoma odstranilo vse notranjepolitične težkoče, so se precej varali. Volitve so vrgle na površje mnogo prevratnih elementov in ti so našo domačo politiko le še poslabšali. Vendar pa so imele te volitve tudi eno dobro, ločile so duhove: prevratne od solidnih, državni sovražne od onih državni zvestih. Ena največjih koristi teh volitev pa je bilo zblizanje obeh naših največjih strank, demokratov in radikalcev.

Marsikomu, ki je videl poprej borbo demokratov proti radikalcem, se zdi danes čudno, da se je ta borba naenkrat spremenila v skupno delovanje. To so zahtevali interesi države in edinstva in ti interesi so bili demokratom stokrat več, nego korist lastne stranke.

Sredi komunistov, Radičevcev, zajedničarjev in klerikalcev je stala poleg demokratske edino še radikalna stranka na odločnem stališču trdne in edine države, in naravno je, da odločitev tu ni bila težka. Sicer pa so se tudi razmere v radikalni stranki sami od časa volitev temeljito spremenile. Poprej je bil duševni oče te stranke zloglasni Stojan Protič, sedaj po volitvah pa je postavljen v ozadje in mesto njega stoje v ospredju ljudje, ki čutijo res pošteno in iskreno. Gotovo pa bi se motil, kdor bi mislil, da med demokrati in radikalcem ni drugih diferenc. Te so, in celo precej velike, toda dajo se ublažiti, oziroma, da se iti mimo njih, niti da bi se vanje zadevalo, niti da bi se jih tušilo.

Poleg teh dveh strank stoji na sta-

lišču trdne in edinstvene države tudi zemljoradniška stranka, stranka kmetov. Tudi ona hoče močno in edino državo, ima pa to slabost, da je še mlada in je poslala v konstituanto večinoma v politiki nezrele ljudi, ki sedaj ne vejo kaj bi. To je bil večinoma tudi vzrok, da so igrali doslej tudi precej nerazumljivo igro, ki je spominjala včasih prav na otroško naivnost. Na eni strani so izjavljali, da bodo vlado podpirali, na drugi pa, da v vlado ne grejo, ker so razredna stranka. Sedaj pa so se končno, kakor kaže, iztreznili ter pojdejo v vlado.

Muslimani so četrta stranka, ki izjavlja, da je za močno in edino državo, vendar pa je pri njih to bolj taktika, kakor pa iskreno prepričanje. Njim gre v prvi vrsti le za to, da sede v vladi in prepričani smo, da bi šli istotako tudi z Radičevci ali s klerikalci, če bi ti slučajno sestavljali vlado, morda celo še prej nego z demokrati in radikalcem. S prvimi osebno radi tega, ker so sovražniki njihovega boja za izvedbo agrarne reforme. Ravno agrarna reforma je ono, kar je tej skupini najbolj trn v peti, to pa je naravno, ako pomislino, da so zastopniki bosanskih veleposestnikov.

Muslimani so izjavili, da gredo v vlado, toda hoteli so odkupiti to pomoč kar s štirimi portfelji in s prepričanjem agrarne reforme. Na to seveda demokrati in radikalcem niso mogli pristati in pogajanja so se razbila. Sicer pa ni izključeno, da bodo postali sedaj tudi muslimani bolj popustljivi.

Odkar so se vrnila sedaj poslanci po božičnicah nazaj v Beograd, se politična situacija jasni precej hitro in upati je, da bo še tekom tega tedna popolnoma razčiščena ter da bo tudi vlada kompletirana ter sigurna potrebne večine, kar je predpogoj za pričetek resnega dela.

zatočil v bogato orijentalno fantazijo, potem pa nagovoril proti pričakovanju navzoče takole:

„Zivela je dobra — zlata mati. Bog ji je dal nešteto otrok. Vse je z enako ljubeznijo dojila, redila in vzgajala. Za vsakega posameznega bi dala vsak čas zadnjo kapljico svoje srčne krvi. Mati je — in ostane mati.“

Nekoč pa je zlata mama nevarno zbolela. Mučila jo je strašna vročina in vse njene posledice. Nehote je jela misliti na zadnjo uro in na angelski svet nad zvezdami.

Bliskoma se je razširila ta vest po deželi in v malih urah so stali vsi otroci ob mamin postelji. Tudi Cankarjev Jože, ki jo je enkrat zatajil, je prišel.

Bolestno se je ozrla bolnica po svojih. Srečen nasmeh je preletel njeno blede lice, v steklenih očeh pa so se rodile solze rajske sreče. Z napotom se je dvignila v postelji, da razdeli med nje pravice, imetje in da da vsem svoj materin blagoslov.

Pa otroci so jo prekinili. Enoglasno so zaklicali: „Mati, ti ne smeš umreti. Ti si nam edina, naidrazja na svetu.“

Situacija trenutno torej ni slaba in obeta mnogo, vendar pa moramo biti oprezní, kajti najmanjši dogodek spravi lahko vso stvar zopet v krize in kaos.

Razmerje z Italijo.

Reška afera se približuje končnemu zaključku. D'Annunzijeve legijonarji, ki so imeli zasedena otoka Krk in Rab, so ju zapustili ter se izkrcali na Reki, odkoder odpotujejo z drugimi v Italijo. Otoka Krk in Rab pa so zasedle regularne italijanske čete, ki ostanejo tam do izročitve obeh otokov našim oblastem. Reko je doslej zapustilo skoro večina legijonarjev, odšli so sedaj tudi častniki in ostal je skoro edini še D'Annunzio sam, ki se je zaprl v svoje prostore ter piše neko spomenico, katero bo izročil baje rimskim poslancem in senatorjem, ko se obe zbornici zopet sestane. Po tem se namerava baje znova posvetiti samo pisateljstvu.

V Rimu se istočasno pripravlja amnestija reških legijonarjev. Ker je več legijonarjev pristojnih v kraje, ki pripadejo naši kraljevini, bo italijanska vlada baje intervenirala pri naši, da bi se te legijonarje tudi z naše strani amnestiralo.

Izmenjava ratifikacij rapalskega „sporazuma“ se bo izvršila najbrže še v nekaj dneh in bo cela zadeva samo formalna ceremonija. Po tej izmenjavi se zamenja tudi ozemlje, ki pripade nam. Ta zamenjava se bo izvršila čisto mirno; italijanske čete bodo zapustile predmetna ozemlja, na kar jih bodo zasedle naše čete. Podrobne meje bodo določile potem mednarodne razmejilvene komisije. Mejo napram Sloveniji bo določila ista komisija, ki urejuje sedaj našo mejo napram Avstriji, seveda brez avstrijskega zastopnika.

Mati, ti bodi večna! In vsak otrok je vzel iz svojega zdravega srca nekaj kapljic najčistejšje krvi. Z njo so napolnili umirajoče materino srce. Mati je zopet ozdravila. Dobri otroci pa so še danes srečni pod njenim okriljem.

Domovina je naša etična mati. Njej se imamo zahvaliti vse. Ona nam da duševno in telesno hrano. Tudi ona nas po paragrafi enako neguje in ljubi.

V zadnjem času pa so se jeli zbirati nad njeno glavo črni oblaki. Dolgotrajne vojne so prinesle neizrečeno draginjo ter splošno nezadovoljnost. Nekateri naši bratje pa so se spozabili celo tako daleč, da si želijo nazaj jarem, pod kojim so stekali stoletja. In tako je prišlo, da nam preti zvezda zlate svobode, ki je pravkar zasijala na ognjeno krvavem horizontu, zaiti zopet pod temne oblake robstva. Ali se še ta težko zaželjena zvezda vrne kdaj, tega ne vem jaz in ne vi cenjeni poslušalci.

Naša etična mati je torej bolna, močno bolna. Vsi dobri sinovi na krov! Popustite malenkostne strankarske boje, ne štejte drug drugemu izpite kupice vina, popustite izraze: „veletoč“, „slamoren“, in „veleum“. Ne prezaniajte

Aneksija Zadra se je že izvršila, aneksija Julijske Benečije (našega Primorja) se pripravlja in bo razglašena najbrže šele potem, ko se bodo italijanske čete umaknile iz ozemelj, ki pripadejo nam. Po aneksiji se bodo izvršile volitve v rimski parlament in senat ter se bo uredila in izenačila tudi administracija v novih italijanskih zemljah.

Za tem se bo uredilo tudi važno vprašanje obojestranskih konzulatov. Italija bo ustanovila v naši državi več konzulatov, posebno pa v Dalmaciji, v Ljubljani ter v Zagrebu. Naša vlada pa predvsem v Trstu, kar bo končno napravilo konec neznosnim razmeram pri izdajanju in vidiranju potnih listov iz Jugoslavije v Italijo in iz Italije v Jugoslavijo.

Med tem časom se bo rešilo tudi vprašanje državljanstva. Oni iz ozemelj, ki so pripadla Italiji in ki se nahajajo v Jugoslaviji in ki bodo optirali za naše državljanstvo, bodo postali naši državljani, oni pa, ki ne bodo optirali, bodo postali avtomatično državljani Italije. Istotako bodo postali avtomatično državljani Italije tudi oni naši rojaki, ki se še nahajajo doma, pa ne bodo optirali za Jugoslavijo.

Konferenca, ki bo uredila trgovino med našo državo in kraljevino Italijo, se bo vršila, ko bodo dovršena vsa predela. Na tej konferenci, katere se udeleži tudi naš trgovinski minister sam, se bo sklenila tudi trgovinska pogodba.

Tako bo za enkrat likvidiran naš spor z Italijo in razvilo se bo normalno občevarje države z državo, ki bo moralo biti prisrčno pač v toliko, kolikor pač more biti iskrena diplomacija, nikakor pa ne sme iti dalje. Naš narod in italijanski narod pa se ne bosta tudi po

drug drugega z neumnimi disciplinarnimi preiskavami. Vsi ljubitelji domovine, spoštujte drug drugemu svetovno naziranje in pojmovanje, bratsko si stisnite roke ter pojdite med narod in zanesite tam ljubezen do celokupne države. Edino ona vam bodi nad vse. Rešite, kar se rešiti da. Usoda teče hitro.“

Toplo je stisnil kalif svečeniku roko in rekel: „Ti si za svoj poklic preumen. Od danes si moj prvi minister.“

Luna se je že potapljala v Atlantskem oceanu, ko so se vračali povabljeni gostje proti domu. V glavi jim je gorel kafein, v duši pa besede govornika. Kar drugi dan so šli vsi na delo. Država je postala mogočna. Da pa ni ostala tudi trajna ali večna, je zakrivil verski fanatizem in nezmožnost raznih vladnih organov.

Svalek:

Prijeten dogodek.

Vračal sem se ponoči proti domu v oni zamišljenosti, ki se tako rada polasti človeka, ko stopa sam po temnih mariborskih ulicah.

Maks Zemljak.

Silvestrov večer v Kordobi.

Crez Sierro Sagro je pokukala blede luna. Solčna in bogata Andaluzija se je kopala v njenem tajnobojnem svitu. Le nad lenem Guadalquivrom se je razpasla lahna meglica.

V stolni Kordobi so obhajali Silvestrov večer. Abdur-Rahman I. je povabil vse sloje na svoj grad Alcozar. Radi tega je bilo razsvetljeno že v prvem mraku na obsežni palači slednje okno.

Kot lahke sence so smukali po bajno razsvetljeni dvorani lakaji, pri našli in odnašali v zlatih in srebrnih posodah gostom jedi in pijače. Bila je prava orijentalna gostija velikega kalifa. Za slavnostnega govornika je došlo državni aparat dvornega derviša. Dobil je popolno svobodo v besedi. Celo kalif se je velikodušno podvrnil njegovim kritikam.

Točno ob 12. uri je zavladal v razsežni dvorani grobni mir, na govorniškem odru pa je nastopil omenjeni derviš.

Majstersko je pogledal proti Mekki, zamakneno večkrat zadremal, se duševno

tem „sporazumu“ sporazumela, dokler ne bo odstranjena krivica, ki nam je bila storjena v Rapallu.

Notranja in zunanja politika.

* **Prazne nade klerikalcev.** Klerikalci se še vedno tolažijo s tem, da bo prišlo v radikalni stranki do razdora ter da bo prišel na površje Protić, kar bi povzročilo krizo sedanje vlade ter spravilo na površje Protićevce, Radičevce, zajedničarje in klerikalce. Te klerikalne nade pa so prazne, ker izgublja Protić dan za dnem bolj tla pod nogami.

* **Stališče zemljiaradnikov.** Pogajanja z zemljiaradniki za vstop v vlado se nadaljujejo. Zemljiaradniki so izjavili, da bodo vlado podpirali, čeprav ne poлагajo veliko važnosti na to, ali vstopijo v vlado, ali ne. Predložili so tudi ministrskemu predsedniku Pašiču pogoje za vstop v vlado, ki obsegajo 20 točk poljedelskega programa, ki pa se po večini krijejo s programom demokratov in radikalcev.

* **Za red v južni Srbiji.** V vojnem ministrstvu se je vršilo posvetovanje, na katerem se je razpravljalo o odredbah za vzpostavitev reda v južnih krajih Srbije. Tega posvetovanja so se udeležili vojni minister general Branko Jovanović, načelnik glavnega generalnega štaba, general Peter Pečić, poveljnik 3. armijske oblasti, general Milosavjev, šef oddelka za javno varnost, Lazić in drugi. Sodi se, da bodo v najkrajšem času ukrenjene najenergičnejše odredbe proti roparskim Albancem in razbojnikom, ki ogrožajo javni red v južni Srbiji.

* **Izmenjava ratifikacij rapalske pogodbe.** Italijanski listi objavljajo poluradno, da se bo izmenjava ratifikacijskih listin rapalske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo izvršila v najbližjih dneh. Izmenjava se bo izvršila v Rimu. Italijo bo pri ceremoniji zastopal grof Sforza, Jugoslavijo pa rimski zastopnik dr. Antonijevič. Na to se bodo imenovale tri komisije, ki bodo poskrbele za izvršitev vseh obveznosti rapalske pogodbe.

* **D'Annunzio zapusti Reko.** D'Annunzio se je končno odločil, da zapusti Reko. Odpeljal se bo z avtomobilom v Italijo.

* **Udruženje jugoslovenskih akademikov v Toulouse** je poslalo predsedniku konstituantu dr. Ribarju, nastopno brzojavko: Izvolitev Vaše osebe za predsednika ustavotvorne skupščine in govor, ki ste ga imeli povodom otvoritve konstituantu, sta nam ojačila naše nade v skorajšnjo in srečno konsolidacijo naše države. Zahvaljujemo se Vam za

Pot me je privedla mimo kavarne M., ki bi je niti ne zaznal, da me ni vzdramil mogocen bas, doneč skozi zastrta okna. Nehote sem krenil proti vratom in vstopil v kavarno, ki se mi je zazdela v tem trenutku svečana, kakor bi bil vstopil v cerkev. Nenavaden prizor danes v tej kavarni. Krog dveh velikih miz je sedelo šestnajst pevcev, zatopljenih v svoje akorde. Po kavarni je bilo tiho, občinstvo je zrló z radovednostjo v pevski zbor, dokler se ni pesem izgubila v otožnem pianisimu.

Ljudje so zopet nadaljevali igre pri biljardu in ob zelenih mizicah ter pili svojo „črno“, ne meneč se dalje za tuje pevce.

Sedel sem sam v kotu in motril te obraze, po večini same vesele, izvzemši nekaj melanholikov, ki jih med pevci nikdar ne manjka. Naslajal sem se ob njih lahkih in zopet otožnih narodnih, ki so jih peli z domačo pristranostjo,

hvalo, ki ste jo izrekli na tako plemenit način srbski vojski. Ziveli Srbi, Hrvati in Slovenci! Zivel kralj Peter I. Zivel prestolonaslednik regent Aleksander!

* **Francoski poslanik pri Pašiču.** Francoski poslanik na našem dvoru je posetil ministrskega predsednika Pašiča kot ministra za zunanje posle.

* **Demisija francoskega kabineta.** V sredo popoldan je bilo vloženih v francoski zbornici več interpelacij v zunanji ni notranji politiki Franciji. Ker vlada in hotela odgovoriti in je zahtevala, da se z odgovorom počaka do sestanka medzavezniške komisije, je zbornica odločila, da se da to vprašanje na glasovanje. Pri glasovanju je dobila vlada le 125 glasov, opozicija pa 463. Vsled tega je podal Leyguesov kabinet ostavko.

* **Curchill v Parizu.** Angleški vojni minister Curchill je došel s svojo so-progo v Pariz.

* **Kritičen položaj nemških železničarjev.** „Wolf“ poroča iz Berolina: Od skupno 390.732 železniških uradnikov bivših pruskih, heških, saksanskih, oldenburških in meklenburških okrajev se jih je udeležilo 235.000 na glasovanju radi vprašanje stavke. Od teh je glasovalo 192.953, torej nad 60%, za stavko. Ker se niso izidi glasovanja iz Bavarske, Württenberške in Badna predloženi, je upati, da bodo odstotki za stavko potisnjeni pod 50.

* **Nemčija toži nad poljskim terorjem.** „Wolf“ javlja: Nemška mirovna delegacija je izročila včeraj poslaniški konferenci kakor tudi antantnim vladam noto, v kateri pokazuje na nevzdržan položaj na gornje-šleziji-južni in vzhodni meji in na nezasištan teror Poljakov ter naproša antanto, da prepreči to kolikor mogoče hitro. Ta nevarnost naj bi se preprečila z zatvoritvijo južne in vzhodne meje in uporabo prekega sode napram morilcem in roparjem.

* **Revolta v Indiji.** „Reuter“ poroča iz Allahabada: Policija ni v stanju, da prepreči upor, ki se je razširil že 48 milj južno Allahabada. Mnogo hiš je bilo upepeljenih, od Luknova se je vpo-klicalo čete na pomoč. Nad 600 upornikov je bilo aretiranih. Po poznejši uradni vesti obvladajo sedaj oblasti ves položaj.

Dnevna kronika

— **Vrstovšekova zvezda na zatonu.** Končno smo se rešili more, ki je tlačila razvoj narodnega šolstva v Sloveniji dve leti: Vrstovšek se je povrnil v Maribor in mislimo, da se ne bo tako kmalu zopet odpeljal v Ljubljano, najmanj pa v poverjenstvo za uk in bogočastje. Kakor neznatna osebnost je bil Vrstovšek, tako neznatno je tudi izginil s po-

umetna pesem in brenčeci zbor pa sta me spominjala onega lepega večera, ki nam ga je nekdanj nudil slavni češki zbor „Smetana“.

Peli so drugo za drugo skoro neprenehoma, saj je bila to edina zabava, s katero so si preganjali čas. Maribor jim v tem času ni mogel nuditi druge. Naposled jih je pregnala policijska ura iz kavarne, odkoder so se podali nazaj na kolodvor, da nadaljujejo svojo pot.

Bil je to pevski zbor akademikov iz Zagreba, ki je nastopil turnejo po Poljski. Ponesel boče jugoslovensko pesem daleč na sever in pokazal, da četum z našimi brati na severu z istim srcem, z isto mehko pevsko dušo.

Sel sem za njimi proti domu. Bilo mi je težko, kakor da sem se ločil od dolgoletnih prijateljev. Se pozno v noč so mi doneli ubrani akordi — lep in drag spomin pevcev Hrvatov

vršja. Kot „Triglav“ je bil še kot zrel mož zagrizen liberalce, toda zahotelo se mu je udobnejšega življenja. Prešel je čez noč v klerikalni tabor in kmalu vlek-trajno masno plačo: profesorsko, deželno odborniško in poslanske dijete. Čez nekaj let si je prejel ubogi profesor kupil krasno hišo. Po prevratu se je vsedel k še masnejšemu koritu, v katero se je vsesal kakor klop. Ko se je za časa Žerjavove vlade moral umakniti, je prosil takoj za „bolezenski“ dopust, samo, da mu ne bi bilo treba iti v šolo. Sedaj pa je končno definitivno odletel in čudno: niti njegovi pristaši niso hoteli pohvaliti njegovega neplodnega delovanja in vo-zarjenja med Ljubljano in Mariborom. Kajti koritarja, ki piti za stranko ničesar ne stori, se končno tudi klerikalna stranka preobje. Pa — Vrstovšek ima debelo kožo, izvohal je novo korito, za katero bi bilo treba samo še malo glorijske „za-sluznega moža“. Dolgo je gruntal in čakal, da bi to storili njegovi „prijatelji“, ker pa se nihče ni zganil, se je vsedel sam in napisal visoko himno vlezasluž-nemu poverjeniku dr. Karlu Vrstovšku v pondeljkovega „Slovenca“. Naštevava vse nemške šole, ki so morale po prevratu samoobsebi izginiti iz površja, za kar pa so se morali na številnih krajih še le boriti proti dr. Vrstovšku, toda zaslužni Vrstovšek si drzne toli na prsa: vse to je moje delo, moja zasluga. Pa to mu še ni zadostovalo, istočasno je naročil svoji koritarski osebi se uvoden slavo-spev v včerajšnjo „Stražo“. In tako se je Vrstovšek sam razkrinkal: Jasno je, da ga tudi v klerikalni stranki nihče več ne mara, samo iznebiti se ne morejo koritarja. A klerikalni listi so še toliko koruptni, da odpirajo na sležaj svoje predaie narodnemu parasitu. Če Vrstovšek res količkar ljubi slov. šolstvo, čemu pa potem ne gre v šolo, ko vleče že čez 10 let profesorsko plačo. Čemu raje brezposelno pohajkuje po mestu. Ali je morda rdečelični gospod zopet „bolan“?

— **Sanatorij v Mariboru.** V 9. števil „Tabora“ z dne 13. t. m. se nek-do spodtikava na ustanovitvi sanatorija, češ, da odjeda sanatorij ubogim družin-am stanovanja. Da gre tu bolj za in-diferentnemu nepojmljiv boj proti sana-torju nego za „uboge družine“, kaže dejstvo, da člankar n. pr. hladnokrvno prezira (nedavno po dnevnikih objavljen) „seznam blizu 40 v mesecu decembru 1920 v Mariboru izdanih obrtnih pravic“, kojih lastniki (Slovenci kakor Winder A., lesni trgovec, Heller Hubert, Fass-wald M., Suppanz M. in Co., eksport. družba, Kahn Rihard, Ankerst J., tvr-d-ka Hofman Geza in drug itd.) pač imajo kajpada pravico do stanovanj in obratnih prostorov, ne pa sanatorij, v katerega pa se vzlic temu, da je njega nujna potreba za nepristranskega izven vsake diskusije, člankar z vso goreč-nostjo zaganja. Zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani smo mariborski Slovenci hvaležni za prvo novo kulturno napravo, ki je v narod-nem, državnem in humanitarnem oziru važna pridobitev. Čudno je tembolj, da se najdejo ljudje, ki se zaletavajo v mariborski sanatorij, menda raditega, ker je sanatorij v slovenskih rokah. Lastniki sanatorijev v Gradcu se hvalijo, da imajo vedno vse polno spodnje-štajerskih pacientov, ki jim donajajo težke tisočake. Mariborska bolnica jih itak ne bi mogla sprejeti, ker je vedno prenapolnjena. Bolnica je bila ustanovljena za razmeroma majhen okoliš in služila prej lokalnim potrebam. V njej sta se morala ustanoviti že dva od-delka, nadaljna dva pa se bosta morala po možnosti še graditi. Potreba po njih je že zdaj velika. V Mariboru imamo dovolj zdravnikov, ki bodo mogli zdra-viti v sanatoriju paciente, ki gredo zdaj rajši v Celovec, Gradec ali na Dunaj, ker ni nobenega sanatorija na vsem po Prekmurju in delu Koroške še pove-čanem spod. Stajerskem. Že davno je sanatorij v Mariboru nujna želja in po-treba prebivalstva. Njega ustanovitev občinstvo v mestu in po deželi — ne glede na posamne izjeme — splošno in iskreno pozdravlja.

— **Srbo-hrvaščina v naših šolah.** Naš slovenski jezik je srbo-hrvaščini zelo soroden in Slovencu ni težko Srba ali Hrvata razumeti. Nasprotno pa več-

noma Srbi in Hrvati ne razumejo nas Slovencev in je naša naloga, kot manj-sine, da se priučimo čim prej državne-mu jeziku ter skrbimo pred vsem za to, da bo naša deca kot bodoča gene-racija popolnoma obvladala ta jezik. Clovek bi mislil, in tako smo tudi brali, da se srbo-hrvaščina upelje kot obvezen predmet v vse ljudske šole. Temu pa ni tako. Potisnila se je na nivo nem-ščine in se ravno tako kot ta jezik po-učuje na primer v vadnici učiteljšča kot neobvezen predmet. Ampak to še ni vse. Ker se nekaterim paglovcem ni ljubilo posecati s potrebno vstrajnostjo te ure (dvakrat na teden), so začeli iz-ostajati, — ali z vednostjo roditeljev, mi seveda ni znano — tako, da jih je posečalo v zadnjem času, beri in piši šest fantov, od te petrazrednice srbo-hrvaščino. Ker se je zdelo učitelju to premalo, je pouk ustavil, tako da se sedaj poučuje pač nemščina na vadnici, srbo-hrvaščina pa ne. Ali ni to škandal? Upamo pa, da bo vodstvo učiteljšča, ki mora pokazati v vadnici vzorno ljud-sko šolo, s potrebno energijo vse po-trebno ukrenilo, da se pouk v našem državnem jeziku takoj zopet prične.

Dr. Vladimir Serbec.

— **Novi mariborski vladni komi-sar Ivo Poljanec,** ki je bil doslej vladni komisar mesta Celja, bo prevzel svoje nove posle že te dni.

— **Konec lepega vremena.** Z da-našnjim dnem se pričinja konec lepih dni. Južno vreme nam prinese najbrže že jutri deževno, pozneje snežno pada-vino pod vplivom velikih elementarnih izgredov v jugozapadnih deželah.

— **Iz Apaške kotline.** Ko so nam prinesle priče od porotne razprave o uboju finančnega preglednika Tominca prvo vest o izidu te obravnave, nismo mogli verjeti, da bi bilo to mogoče. Se-le, ko smo čitali v „Taboru“ porotno razpravo in dr. Müllerjeve kritične opa-zke, smo seveda morali verjeti. Samo 18 mesecev za uničeno mlado življenje, ta kazen našim ljudem ne gre v glavo. In še manj morejo razumeti, zakaj da se je bilo pri tej priliki apeliralo na sodnike, naj se napram ubijalcem ne upošteva njuna nemška narodnost. V Mariboru golovo ne slutijo, koliko nam je sploh ves ta nesrečni slučaj škodo-val na ugledu pred našimi nemškimi divjaki. Ljudi, kakor je bil pokojni To-minc, bi naše oblasti ne smele name-ščati na takih kočljivih obmejnih krajih, kakor je vsa naša kotlina. Taki vroče-krvneži so dobrodošli našim nemškim razbojnikom. Mi tu dobro vemo, da je v tem slučaju šlo še za več kakor na-vaden uboj. In, da so Nemci Tominčev nastop v gostilni le izrabili za svoje, že zdavnaj zaželjene namene. Iz stališča razburjene človeške strasti, bi bilo opravičljivo, če bi se bilo to strašno dejanje izvršilo neposredno po Tominčevem nastopu v gostilni. Toda dejanje se je iz-vršilo dolgo pozneje in daleč zunaj na cesti, torej brez vsake neposredne vzročne zveze. To sodbo bomo mi še bridko občutili, saj pravijo Nemci že zdaj: „Achzehn Monate für a' Windi-schen, dös zahlt si schon aus!“

— **K rodbinski tragediji Kranjc** se nam od poučene strani še poroča: Ta zakon je bil že od vsega početka ne-srečen. O tem bi znali pričati sodni akti v Ptuj, iz časa, ko je žena v oko-lici Ptuja imela gostilno. Mož je bil ob-sojen pri graškem sodišču na osem mesecev ječe, radi nevarne groznje na-pram svoji ženi z revolverjem. Pred zadnjim dogodkom ji je zopet zagrozil, če ne izgine v treh dneh in jo najde doma, jo ubije. V noči od pondeljka na torek je Kranjc svojo ženo vlekel za lase iz postelje, tako da je padla na tla. Nato je iskal britev, hoteč z njo na-pasti ženo. Pri sunku mu je izpodletelo, vsled česar si je sam prerezal žile na roki. Žena ni bila aretirana, kakor se je poročalo, ampak leži vsa pobita doma. Prej kakor žena, se bo mož moral za-govarjati radi tega dogodka pred sodi-ščem. Ta dogodek pa bo pospešil loči-tev nesrečnega zakona.

— **Prepovedan komunističen tisk.** Vsled odloka ministrstva za notranje stvari je prepovedan uvoz in razpeč-vanje v naši državi komunističnega lista

LDU Curih, 12. januarja. (Borza.)
Devize: Berlin 9.35, Newyork 639,
London 24.07, Pariz 39.55, Milan 22.65,
Bruselj 41.55, Praga 7.65, Zagreb 4.35,
Budimpešta 0.85, Bukarešta, 8.70, Dunaj
1.45, avstrijske žigovane krome 1.

Gospodarstvo, trgovina.

I Jugoslovensko-italijanska trgovska zbornica. Naše trgovsko zastopstvo v Rimu bo imelo v kratkem z zastopniki trgovskih in industrijskih podjetij v Rimu posvetovanje, na katerem se bo osnovala jugoslovensko-italijanska trgovska zbornica v Rimu.

I V ministrstvu za promet se bo ustanovila komisija, ki bo imela nalogo, proučiti zvezo železniških prog med Dalmacijo in Bosno.

I Nabiranje gradiva za trgovsko pogodbo z Italijo. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je pričela z redakcijo nabranega gradiva za trgovsko pogodbo z Italijo. Ker se je pismene kakor ustmene ankete dne 30. novembra 1920 udeležilo le nekoliko interesentov, zato sklicuje zbornica pred končno redakcijo ponovno zborovanje interesentov na dan 17. januarja 1921. Zbornica pozivlja vse korporacije in tirdke, ki dosedaj še niso poslale svojih poročil, da to v lastnem interesu nemudoma storijo, ker se prepozno vpisana poročila ne bodo mogla več upoštevati.

I Znižani železniški tarif za les. Z dnem 1. tm. so storili v veljavo nižji transportni tarifi za les tanin in lesne odpadke. Pristojbine se znižalo za 50% dosedanjih tarifov, ki so bili določeni za tanin do 2½ mela.

I Nemško-madžarska trgovska pogodba. Madžarsko zunanje ministrstvo je ratificiralo nemško-madžarski trgovski pakt, ki vsebuje neposredno izmenjavo blaga in produkcij.

I Srednje-evropska konferenca v Pragi. Zadnje dni tega meseca se bo vršila v Pragi konferenca v raznih vprašanih telegrafične stroke. Te konference se bodo udeležili zastopniki Nemčije, Poljske, Čehoslovaške, Jugoslavije, Madžarske, Romunije in Italije.

I Gospodarsko gibanje Slovencev v Italiji. Kakor se poroča iz Postojne, se namerava v tamošnjih zasedenih kraljih ustanoviti trdno organizacijo vseh trgovcev. Kot sedež temu gospodarskemu in trgovskemu združenju naj bi bila Postojna. Namerava se ustanoviti skupne menjalnice na kolidvorih, delavnicah in parnih mlinih. žalostna usoda »Narodnega doma« v Trstu nam dokazuje, da Trst ne bi bil pripraven kot sedež taki organizaciji. Na Krasu so sklenili občinski predstojniki na nekem zelo dobro oblikanem zborovanju, da bodo pričeli z pripravami radi ustanovitve kmečke organizacije v celim Primorju. Zadrugi »Tržaška kmetijska družba« in »Goriško kmetijsko društvo« se nameravata strniti v eno zadrugo. S tem bodo primorski Slovenci paralizirali vpliv italijanske trgovine.

I Izvoz premoga v Angliji zopet dovoljen. Iz Londona javlja dun. dop. urad: Prepoved izvoza premoga iz Anglije se je večinoma razveljavila.

I Angleško-čehoslovaška trgovska pogajanja. K pogajanjem čehoslovaškega trgovskega ministrstva piše »Tribuna«, da je angleška vlada dovolila valutno posojilo za čehoslovaško državo.

I Švicarska industrija pred katastrofo. Švic. dop. urad: »Die Neue Zürcher Zeitung« opozarja na kata-

strofo v švicarski industriji in predlaga kot odnomoč k temu takojšnjo zvišanje tedenskega delovnega časa od 48. na 64. ur. Imenovani list piše nadalje, da je radi visoke švicarske valute vedno manj kupcev. Vprašanje je sedaj, ali ceneje delati ali prenehati z vsako produkcijo.

I Češka industrija stekla v nevarnosti. Iz Prage se poroča: K položaju čehoslovaške industrije piše »Rude Pravo«, da se je situacija steklene industrije v Gabloncu v zadnjem času zelo poslabšala, tako da se bo moralo pričeti z omejitvami produkcije. Ravno tak položaj je v tvornicah oblik in tekstilne industrije. Tuji je pričakovali težko krizo v kovinarstvu.

Razno in humor.

Najdaljši mostovi na svetu so:
Most čez Don vo pri Črnivodi 3850 m,
Galvestonov zaliv v Teksasu 3390 m,
Hoangho pri Tsinanu 3247 m, Ohio
pri Kairu 3219 m, Tay pri Dundeeju
3214 m, Godavero pri Rajmahendi
2772 m, St. Lawrence pri Montrealu
2637 m, Firth of Forth pri Queens-
sburgu 2466 m, Nilov jez pri Assuanu
1960 m, Biobio pri Concepciónu 1889 m,
East River pri Brooklynu 1826 m,
Amu Daria pri Čardžui 1713 m, Song-
koj pri Hanori 1683 m, Züriško jezero
pri Rapperswilu 1600 m, Wołgo pri
Sisranu 1484 m, Waelo pri Moerdiku
1478 m, Vislo pri Fordonu 1325 m,
Reno pri Mainzu 1264 m, Dolepr pri
Jekaterinoslavu 1264 m in Vislo pri
Graudenzu 1092 m.

Višina znamenitih stavb.
Pariz, Eiffelov stolp 300 m
Erlense, Brezlični stolp 250 m
New York, Woolworth Building 235 m
New York, Singer Building 205 m
Nauen, Brezlični stolp 200 m
New-York, kabloli stolpi
Hudsonovega mostu 173 m
Washington, Wash. spomenik 169 m
Turin, narodni muzej 164 m
Filadelfia, svetovalnica 163 m
Ulm, Münster 161 m
Cöln, domska cerkev 156 m
Buen, katedrala 151 m
Hamburg, Nikolajeva cerkev 147 m
Straßburg, Münster 142 m
Sevilla, Giralдова cerkev 141 m
Reval, Olaveva cerkev 139 m
Egipt, Cheopsova piramida 138 m
Rim, Petrova cerkev 138 m
Dunaj, Stefanova cerkev 137 m
Riga, Petrova cerkev 134 m
Egipt, Chefremova piramida 133 m
Landshut, Martinova cerkev 132 m
Caen, Stefanova opatija 127 m
Rostok, Petrova cerkev 126 m
Freiburg, Münster 125 m
Antwerpen, katedrala 123 m
Lübeck, Marijina cerkev 122 m
Novara, Gaudenzinova cerkev 122 m
Solnograd, katedrala 122 m
Cremova, Torazzo 121 m
Lübeck, domska cerkev 120 m
New-York, najvišje poslopje 117 m
London, Pavlova cerkev 111 m
Berolin, domska cerkev 110 m
Milan, domska cerkev 109 m
Pariz, invalidna cerkev 105 m
Utrecht, domska cerkev 103 m
New-York, soha »Svobode« 94 m
Washington, kapitol 93 m

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Iščemo strojepisko, zmožno tudi slovenske in nemške stenografije. Oglasiti se osebo pri Jugoslovanskem inženirskem podjetju, Veitinska ul. 34-I. 47 2-1

Stefno punčke se odda za svojo. Vprašati: Valvazorjeva ulica 37-I. 46

Otroški voziček „Brannabest“, zelo dobro ohranjen, se proda. — Vprašanja na upravo lista. Smoletova ul. št. 8, vrata 2. 42 2-1

Kava, ružave barve, se je izobila. Pošten nadišeti naj blagovoli isto oddati v Cvetlični ulici 14. 50

Sprejme se gospodična kot

prodajalka

veščka slovenskega in nemškega jezika, v specialno trgovino kolonijalnega blaga. Ponudbe pod »Prodajalka« na upravo. 34

Radi odhoda

se proda: Spalna soba, popolnoma nova, posamezne postelje, salonsko ogledalo, pliš-garnitura (sofa in 4 stolčki), več miz, otroška posteljska, več perila in obleke, ženska in moška obuća, gramofon, več stvari in kuhinjska posoda. Vpraša se v Narodni kavarni. 45

Stanovanje

1 soba in kuhinja se zamenja za stanovanje 2 do 3 sob. Naslov pove uprava. 44 2-1

Adolf Weiss, Zlatar-Districa

43 prodaje 3-1
slivovko po K 50.—
vino » » 8.—

Kupec, ki naroči nad 100 litrov, mora vpslati sam sod.

Iščem za takoj:

1 prostor, v katerem bi se lahko izdelovali kem. predmeti, 1 suha klet, 1 prostor za pisarno. (Je lahko tudi v okolici mesta).

Leban, Aleksandrova cesta 64-I.
49 2-1

Kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strojepiska in stenografije, se takoj sprejme. 33 4-3

G. Hoffmann in drug
Maribor, Naistrova ul. 17-I.

Pohištvo

po tvorniških cenah, kakor spalne sobe iz mehkega in trdega lesa, kuhinje, pisalne mize in razno drugo pohištvo se dobi v zalogi tvornice pohištva P. Hochegger in drugovi, Koroška cesta 46-58. 30 5-4

Gonilni jermeni

iz pravega la usnja v raznih širinah. Sivalni in vezalni jermeni v zalogi pri Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 12. 5-5 912

Trgovski lokal

s skladiščem v središču mesta, s prevzetjem usnja (eventuelno brez usnja) in inventarjem se takoj odda. Pojasnila se dobe v Dravski ulici št. 10, trgovina usnja. 35 3-3

Knjigovodja

samostojen, zmožen sestaviti bilanco, slovenske in nemške korespondence, se takoj sprejme. Ponudbe pod »Adria« na upravo tega lista. 32 3-3

Koni

valaške pasme, 3 in pol leta star, naučen vožnje, kakor tudi lahke pločnati voz, ter pokriti voz s komatom in prsno opremo, se ceno proda. Pojasnila v upravi. 36 2-2

Slavko Lešnik

Kolar

980

Pod mostom št. 10

sprejema vsakovrstna kolarska in v stroko spadajoča dela.

Postrežba točna! Cene solidne!

JUGOSLOVENSKA MATICA

priporoča

krojača Konrada Mihelič

rodem iz Sv. Barbare pri Mariboru. Bil je najboljši krojač v Pulju, postal nedavno žrtve italijanske druhali, ki mu je požgala hišo z vso onravo in živi sedaj kot begunec v Mariboru. Volkmarjeva ulica št. 1, Svabova hiša. Prosi pomoči s krojaškim delom. Izvršuje vsa dela točno, solidno in po najnižjih cenah. 874

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

14 HP, 3 HP, 1 HP z napuščaji (Anlass), ter motor na plin proda

Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolidvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pristaniška ulica 2.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

„TRIGLAV“

carinsko-posredniško podjetje
Tih. S. Milošoviča, Maribor
Zrinskega trg 5/I. 909
10-6

Pohištvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46-53

Peter Hochegger in drugovi

priporočajo

svojo bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz mehkega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.